

Beslutningsforslag nr. B 117

Folketinget 2014-15

Fremsat den 27. marts 2015 af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Pernille Vigsø Bagge (SF) og Jonas Dahl (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om etablering af en whistleblowerordning for ansatte i forswarets og politiets efterretningstjenester

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at etablere en whistleblowerordning for ansatte i forswarets og politiets efterretningstjenester, således at de ansatte får mulighed for at rette anonym henvendelse enten til det

uafhængige Tilsynet med Efterretningstjenesterne eller til Folketingets Kontroludvalg, der bemyndiges til at iværksætte en undersøgelse af sagen.

Bemærkninger til forslaget

De seneste år har verden set en række eksempler på whistleblowere, der er stået frem og har offentliggjort ulovligheder begået af nationale efterretningstjenester. Mest kendt er naturligvis Edward Snowden, der afslørede den amerikanske sikkerhedstjeneste NSA's overvågning verden over. Herhjemme afslørede den tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaard i 2012 videooptagelser, der viste danske soldater se til, mens irakiske styrker foretager en brutal anholdelse under Operation Green Desert i 2004.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at disse sager og andre har ført til, at der er skabt en tillidskløft mellem borgere og stat. Borgerne føler en usikkerhed og utryghed over for, hvad der foregår bag efterretningstjenesternes lukkede døre, og et øget behov for effektiv kontrol. Samtidig ser vi, at afsløringerne får meget store arbejdsmæssige og personlige konsekvenser for den enkelt whistleblower.

Forslagsstillerne nærer ikke tvivl om, at de danske tjenester hører til dem, der retssikkerhedsmæssigt er bedst, og forslaget skal derfor ikke opfattes som en mistillidsserklæring til tjenesterne. Efter forslagsstillernes opfattelse er der hårdt brug for effektive efterretningstjenester, hvilket i sagens natur kræver, at der er mange ting, der ikke kan lægges frem for offentligheden. Derfor bør det sikres, at deres medarbejdere har et sted at gå til, hvis de har mistanke om ting, som ikke er i overensstemmelse med regelgrundlaget for efterretningstjenestens arbejde.

Der er derfor efter forslagsstillernes opfattelse behov for en ordning, der sikrer de ansatte i tjenesterne en større tryk-

hed, hvis de mener, at der foregår uregelmæssigheder som bør undersøges nærmere. Dermed får medarbejderne en mulighed for at henvende sig, uden at cheferne får kendskab til det – og forholdet kan blive undersøgt, i stedet for at der skal lækkes oplysninger til medierne som en sidste udvej for at blive hørt.

Konkret foreslås, at der etableres en whistleblowerordning, der giver ansatte i forsvarets og politiets efterretnings-tjenester mulighed for at henvende sig anonymt til det uafhængige Tilsynet med Efterretningstjenesterne eller til Folketingets Kontroludvalg, og at disse bemyndiges til at iværksætte en undersøgelse af sagen.

Herved sikres en formel ordning, hvor en påstand om en ulovlighed kan blive undersøgt til gavn for de ansatte, der ikke risikerer at komme i klemme, og til gavn for offentligheden, der kan være sikre på, at eventuelle ulovlige forhold bliver undersøgt.

Herudover ønsker forslagsstillerne, at det uafhængige tilsyn en gang årligt skal give fremmøde for Folketingets Kontroludvalg. Et årligt møde vil dels give Kontroludvalget mulighed for at udspørge tilsynet om, hvilke sager tilsynet har siddet med i det forgange år, dels sikre en nødvendig og god dialog mellem Kontroludvalget og tilsynet. Dette betyder, at medlemmerne af Kontroludvalget er informerede om eventuelle udfordringer og således kan initiere lovændringer, om nødvendigt.

Skriftlig fremsættelse

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en whistleblowerordning for ansatte i forsvarrets og politiets efterretningstjenester.

(Beslutningsforslag nr. B 117)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.